

Takauksen myöntäminen Turun Seudun Vesi Oy:lle

Kaupunginhallitus 25.03.2024 § 95

Valmistelija

Kaupunginlakimies Turo Järvinen

Turun Seudun Vesi Oy ("Yhtiö") on pyytänyt omistajakunniltaan takausta yhteensä enintään 68 500 000,00 euron lainoille. Lainat on tarkoitus käyttää Halisten varavesilaitoksen rakentamiskustannuksien kattamiseen ja lainoja nostetaan vain hankkeen toteutukseen tarvittava määrä. Tarkoitus on, että Yhtiön osakkeenomistajat, jotka merkitsevät Halisten varalaitosinvestointia varten luotavan Yhtiön F-osakesarjan osakkeita, antavat lainoille takauksen F-osakesarjan omistusosuuksien mukaisessa suhteessa. Yhtiö ei ole vielä hakenut lainoja tai neuvotellut niiden ehdoista, mistä johtuen tarkat lainaehdot eivät vielä ole selvillä. Lainojen määrä tulee kuitenkin olemaan yhteensä enintään 68 500 000,00 euroa, laina-ajat enintään 50 vuotta ja korko 3, 6 tai 12 kk:n Euribor enintään 1,00 %:n marginaalilla tai kiinteäkorkoisina enintään 5,00 %:n korolla. Kaupungin on takausta antaessaan huomioitava kuntalain ja EU-valtiontukisäännöksiä mukaiset juridiset reunaehdot.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Mitä edellä tässä momentissa säädetään vakuuksista, ei koske osakeyhtiölain 12 luvussa eikä osuuskuntalain 12 luvussa tarkoitettua pääomalainaa. Lisäksi Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Esitetty takaus täyttää kuntalain 129 §:ssä asetetut edellytykset. Kielletyn valtiontuen määritelmä pohjautuu Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen 107 artiklan 1 kohtaan, jossa valtiontuki määritellään jäsenvaltion myöntämäksi taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetyksi tueksi, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, siltä osin kuin tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kaikkien edellä mainittujen kriteerien tulee täyttyä, jotta kyse olisi EU-valtiontukisäännöksiä alaisesta toiminnasta.

Kuntalaissa 126 §:ssä on määritelty kansallisesti, mitä ei ainakaan katsota EU-valtiontukisäännöksiä alaiseksi toiminnaksi. Kuntalain 126.2 §:n 5 momentin perusteella kunta ei hoida tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla ainakaan, jos toiminta perustuu lakiin perustuvaan monopoliasemaan tai muodostaa luonnollisen monopolin tai tuottaa välittömästi näihin liittyviä palveluja. Lain perusteluissa (HE 268/2014 vp s 45) on esitetty, että lakiin perustuvaa monopoliasemaa tai luonnollista monopoliasemaa sekä tällaiseen toimintaan välittömästi liittyvää toimintaa ei katsota hoidettavaksi kilpailutilanteessa markkinoilla, vaikka toiminta täyttäisikin muutoin esimerkiksi elinkeinotoiminnan edellytykset. Lakiin

perustuvia monopoleja ovat muun muassa vesihuoltotoiminta laitoksen toiminta-alueella.

Yhtiön tehtäviin kuuluu omistaa, suunnitella ja rakentaa vedenpuhdistusta- ja vedenjakelulaitoksia sekä harjoittaa käyttöveden valmistusta, veden siirtoa, jakelua ja myyntiä sekä muuta alaan liittyvää toimintaa. Yhtiön omistavat kunnat muodostavat rajallisesti määriteltävän markkina-alueen, jonka asukkaiden talousveden Turun Seudun Vesi Oy tuottaa. Turun Seudun Vesi Oy:llä on jakelualueella luonnollinen monopoli. Vesihuoltolain (119/2001) mukaan yhtiön toiminta-alueella ei voi olla kilpailevaa toimintaa ja sen toiminta muodostaa luonnollisen monopolin tällä alueella. Täten sen toimintaan ei sovelleta EU-valtiontukisäännöksiä mm. EU:n komission antamaa ns. takaustiedonantoa (EUVL 2008/C155/10), joka edellyttää mm. takausprovision perimistä ja takauksen rajaamista 80 prosenttiin lainan määrästä.

Takauksen osalta on kuitenkin varmistettava, ettei takauksesta aiheutuva tuki kanavoidu yhtiön mahdollisesti harjoittamaan EU-valtiontukisäännöksiä alaiseen toimintaan. Kuntalain 14 §:n mukaan takaussitoumuksen antamisesta päättää kaupunginvaltuusto.

Osakeannissa annettavat F-sarjan osakkeet liitteenä

Liite 1, KH 25.3.2024

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto myöntää takauksen Naantalin kaupungin F-osakesarjan omistusosuuden mukaisessa suhteessa 8,534 %:lle Turun Seudun Vesi Oy:n erikseen neuvottelemalle Halisten varavesilaitoksen investoinnin edellyttämälle yhteensä enintään 68 500 000,00 euron lainoille siten, että laina-ajat ovat enintään 50 vuotta ja korko 3, 6, tai 12 kk:n Euribor enintään 1,00 %:n marginaalilla tai kiinteäkorkoisina enintään 5,00 %:n korolla.

Samalla valtuusto oikeuttaa kaupunginjohtajan hyväksymään kuntien takaukselle mahdollisesti edellytetyn takausprovision yhtäläisenä kaikille.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto 06.05.2024 § 26

Osakeannissa annettavat F-sarjan osakkeet liitteenä

Liite 1, KV 6.5.2024

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto myöntää takauksen Naantalin kaupungin F-osakesarjan omistusosuuden mukaisessa

suhteessa 8,534 %:lle Turun Seudun Vesi Oy:n erikseen neuvottelemalle Halisten varavesilaitoksen investoinnin edellyttämälle yhteensä enintään 68 500 000,00 euron lainoille siten, että laina-ajat ovat enintään 50 vuotta ja korko 3, 6, tai 12 kk:n Euribor enintään 1,00 %:n marginaalilla tai kiinteäkorkoisina enintään 5,00 %:n korolla.

Samalla kaupunginvaltuusto oikeuttaa kaupunginjohtajan hyväksymään kuntien takaukselle mahdollisesti edellytetyn takausprovision yhtäläisenä kaikille.

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 09.06.2025
274/02.01.03/2023

Valmistelija

Kaupunginlakimies Turo Järvinen

Turun Seudun Vesi Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin keskiviikkona 16.4.2025. Yhtiökokous käsitteli yhtiön hallituksen ehdotuksen Halisten varavesilaitosinvestointia varten annettua lainantakausta koskevan päätöksen korjaamisesta (yhtiökokouksen pöytäkirjanote liitteenä). Nyt korjattava takauspäätos on käsitelty kuntakohtaisesti osakaskunnissa vuoden 2024 aikana 24.4.2024 pidetyssä yhtiökokouksessa kuvatun mallin mukaisesti.

Liite 1, KH 9.6.2025

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan on takausta myöntäessään turvattava kunnan edut riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Tällaisen vastavakuuden vaatimisesta ei kuitenkaan päätetty yhtiökokouksessa, eivätkä osakkaat ole myöskään takauspäätöstensä yhteydessä sellaista vaatineet.

Päätös on tehtävä uudelleen siten, että osakaskuntien edut turvataan riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Osakkaille esitetään, että takauksen vastavakuudeksi yhtiö velvoitetaan antamaan kullekin osakaskunnalle yritysikiinnitykseen tehtyjä panttikirjoja määrän, joka vastaa 50 % osakaskunnan myöntämän takauksen pääomasta.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto
- kumoaa 6.5.2024 § 26 tekemänsä päätöksen siltä osin, kuin se koskee Turun Seudun Vesi Oy:n lainoille annettavaa takausta, ja
- päättää myöntää Turun Seudun Vesi Oy:lle varalaitoksen investointikustannusten kattamiseksi nostettaville enintään 68.500.000,00 euron lainoille 100 % omavelkaisen takauksen, josta Naantalin kaupungin osuus on 8,53 %, tarjouskilpailun perusteella myöhemmin valittavan tai valittavien luotonantajien hyväksi ja seuraavin ehdoin:

- laina/lainat voidaan nostaa yhdessä tai useammassa erässä viimeistään 31.12.2028;
- takausvastuun määrä lainan jäljellä olevasta pääomasta, koroista, kuluista ja mahdollisista muista lainan liitännäiskustannuksista jakaantuu seuraavasti;

OSAKESARJA F				
Osakemäärät, maksuosuudet ja takausvastuut				
Osakemäärä = vedenkulutus vuonna 2023				
Maksuosuus = osakaskunnan osakemäärän / omistusosuuden mukainen osuus kokonaiskustannuksista				
Takausvastuu 68 500 000 € (= kustannusarvio x 1,1)				
Takausvastuu on määritetty kahden desimaalin tarkkuudella omistusosuudesta.				
Osakaskunta	Osakemäärä	Omistusosuus %	Takausvastuu %	Takausvastuu €
Kaarina	2 114 245	9,422 %	9,42 %	6 452 700 €
Lieto	1 088 129	4,849 %	4,85 %	3 322 250 €
Naantali	1 914 947	8,534 %	8,53 %	5 843 050 €
Paimio	297 330	1,325 %	1,33 %	911 050 €
Parainen	617 636	2,752 %	2,75 %	1 883 750 €
Raisio	1 738 312	7,746 %	7,75 %	5 308 750 €
Turku	14 669 516	65,372 %	65,37 %	44 778 450 €
Yhteensä	22 440 115	100,000 %	100,00 %	68 500 000 €

- takaus on ehdoton ja kattaa lainan pääoman lisäksi korot, viivästyskorot, kulut sekä muut mahdolliset lainan liitännäiskustannukset, ja on voimassa täysimääräisenä niin kauan, kunnes kaikki päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut on lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin.
- takausprovisiota ei peritä; ja
- kunta vaatii takaukselle riittävää vastavakuutta, jona on pidettävä yrityskiinnitykseen tehtyjä panttikirjoja määrän, joka vastaa 50 % osakaskunnan myöntämän takauksen pääomasta.

Päätös